

Брюксел, 13 май 2026 г.
(OR. en)

9012/1/26
REV 1

SPORT 31
TOUR 21
SUSTDEV 37
SAN 282
SOC 243
CLIMA 247
COMPET 539

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите
Относно: Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно спортния туризъм като принос за устойчивото развитие

Приложено се изпращат на делегациите посочените по-горе заключения, одобрени от Съвета (Образование, младеж, култура и спорт) на заседанието му на 12 май 2026 г.

**Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки,
заседаващи в рамките на Съвета, относно спортния туризъм като принос за
устойчивото развитие**

**СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,
ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,**

КАТО ПРИПОМНЯТ:

1. Член 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който предоставя на Европейския съюз компетентност да предприема действия в областта на спорта за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки, член 165 от ДФЕС, съгласно който Съюзът допринася за насърчаването на ролята на спорта в европейския живот, като отчита в същото време спецификите му, структурите, основаващи се на доброволното участие, както и неговата социална и възпитателна функция, както и член 195 от ДФЕС, който предвижда, че Съюзът допълва действията на държавите членки в сектора на туризма, по-специално чрез насърчаване на конкурентоспособността на предприятията в Съюза в този сектор и създаването на благоприятна среда за тяхното развитие.
2. Работния план на Европейския съюз за спорта за 2024–2027 г.¹, в който се определя стратегическата рамка за сътрудничество на равнището на Съюза в областта на спорта в неговите водещи цели „чрез междусекторно сътрудничество да се насърчава осведомеността за спортния туризъм, който може да играе ключова роля за трайното развитие на сектора и за изграждането на неговата устойчивост“.
3. Политическия контекст, изложен в приложението към настоящите заключения.

¹ ОВ С, С/2024/3527, 3.6.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3527/oj>.

КАТО ПОДЧЕРТАВАТ, ЧЕ:

4. За целите на настоящите заключения спортният туризъм се отнася до туристически дейности, при които пътуването е мотивирано от участие в спортни или физически дейности или от присъствие или наблюдение на спортни прояви, състезания или свързани със спорта атракции.
5. Спортният туризъм съчетава икономическата жизнеспособност на туризма със социалната, културната и укрепващата здравео стойност на спорта и може да служи като стратегически инструмент за устойчиво и дългосрочно местно и регионално развитие. Когато се планира отговорно и пропорционално, той може да насърчава териториалното сближаване, качествена заетост, опазването на културното наследство и устойчивите дестинации, като същевременно осигурява трайни икономически, социални и екологични ползи за местните общности, включително чрез спортни прояви, които могат да увеличат участието в спорта, да укрепят общностната идентичност и да повишат видимостта на приемащите региони.
6. В този контекст устойчивостта се разбира като ръководен принцип, който гарантира, че екологичните, социалните и икономическите аспекти се вземат предвид при разработването на публичните политики и практики и в икономическите дейности в дългосрочен план.
7. Устойчивият спортен туризъм изисква дейностите на спортния туризъм да бъдат съвместими с целите в областта на опазването на околната среда и климата, като същевременно осигуряват дългосрочна стойност за посетителите и местните общности. Дейностите на спортния туризъм следва да се развиват в съответствие с целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), като се гарантира баланс между социалните и екологичните отговорности, както и икономическа жизнеспособност.
8. Като предоставя възможности за участие и обмен, спортният туризъм може да популяризира основните ценности на Съюза, да засили социалното сближаване и да насърчи недискриминацията.

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ:

9. На местно и регионално равнище спортният туризъм може да укрепи икономическите екосистеми чрез подкрепа за заетостта, стимулиране на предприемачеството и инвестициите, генериране на икономическа стойност чрез разходите на посетителите и принос за удължаването на туристическия сезон чрез свързани със спорта дейности, като същевременно се вземат предвид опазването на околната среда, целите в областта на климата, както и различното естество на спортния туризъм в различните държави членки.
10. В дългосрочен план той може да допринесе за по-стабилно брендиране на дестинациите и международна видимост, позициониране на регионите и общностите чрез свързани със спорта дейности и ценности, при условие че туристическите потоци се управляват по устойчив начин, като същевременно се засилва привлекателността на Европа като спортна туристическа дестинация.
11. Активното участие на местните общности и съответните заинтересовани страни, включително организациите за масов спорт и местните спортни клубове, в планирането и осъществяването на инициативи за спортен туризъм, включително чрез устойчиво проектирана инфраструктура, може да спомогне за максимално увеличаване на положителното въздействие, опазване на местната култура и наследство и укрепване на местната ангажираност, идентичност и общностна устойчивост.

КАТО ИЗТЪКВАТ, ЧЕ:

12. Когато е стратегически планиран и пропорционален на местния капацитет, спортният туризъм може да предостави алтернатива на определени модели масов туризъм, свързани с небалансирания туризъм и свързания с него екологичен и социален натиск. Той може да спомогне за преодоляване на териториалните различия чрез диверсифициране на туристическите продукти, популяризиране на по-малко известни дестинации и насърчаване на по-отговорни и балансирани форми на туризъм, включително тези, свързани с малки и средни спортни прояви, които могат да подкрепят привлекателността на дестинациите с течение на времето.

13. Когато не се управляват по подходящ начин, неустойчивите практики в областта на спортния туризъм могат да оказват натиск върху околната среда, като по този начин допринасят за изменението на климата и биват засегнати от него. В същото време дори устойчивите практики в областта на спортния туризъм могат да бъдат засегнати от последиците от изменението на климата. Поради това развитието на спортния туризъм следва да продължи да се адаптира към рисковете за околната среда и да бъде в пълно съответствие с целите на Съюза за климатична неутралност. Той следва да продължи да бъде подкрепян от интегрирано, пропорционално и ориентирано към бъдещето планиране, включително, когато е осъществимо, от систематична оценка на въздействието и мониторинг въз основа на сравними и хармонизирани показатели, за да се повиши устойчивостта на спортните туристически дестинации.
14. Емисиите, свързани с транспорта, представляват значителен дял от отпечатъка на туризма върху околната среда. Развитието на устойчив спортен туризъм изисква съобразено с климата планиране на мобилността, включително насърчаване на нисковъглеродни и активни видове транспорт, както и подходяща инфраструктура и стимули за насърчаване на използването на обществен транспорт.
15. Развитието на спортния туризъм следва надлежно да отчита устойчивото използване на природните ресурси и опазването на сухоземната, крайбрежната и морската среда, особено в чувствителните екосистеми. Когато е целесъобразно и в съответствие с националните, регионалните и местните договорености, приходите, генерирани от спортния туризъм, могат също така да допринесат за опазването на околната среда, устойчивата инфраструктура и дългосрочното управление на дестинациите.
16. Повишаването на осведомеността чрез инициативи за екологично образование и изграждане на капацитет сред спортните туристи и жителите, както и сред организаторите и доставчиците на услуги, може да допринесе за по-устойчиви практики в областта на спортния туризъм.

17. Сътрудничеството между публичните органи, местните предприятия, спортните организации, екологичните организации и други съответни заинтересовани страни на местно, регионално, национално и международно равнище може да играе важна роля в развитието на устойчивия спортен туризъм, включително чрез подобрена координация, обмен на знания и споделяне на добри практики.
18. Като насърчава социалното взаимодействие и приобщаване, доверието, изграждането на мрежи и диалога между участниците от различни среди, спортният туризъм може да подобри насърчаването на взаимното разбирателство, равенството на половете, участието на хората с увреждания, межкултурния диалог и контактите между хората, включително като инструмент на спортната дипломация.
19. Спортният туризъм може да допринесе за постигането на няколко ЦУР на ООН, по-специално ЦУР 1, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16 и 17, когато бъдат разработени и изпълнени по устойчив и приобщаващ начин.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА ПОДХОДЯЩОТО РАВНИЩЕ:

20. Да обмислят възприемането на стратегически и интегриран подход към развитието на спортния туризъм чрез съгласуване на политиките в областта на спорта, туризма и устойчивостта, като вземат предвид съответните цели с оглед на ЦУР на ООН до 2030 г.
21. Да насърчават европейското, международното и трансграничното сътрудничество между националните, регионалните и местните органи чрез съществуващи програми на Съюза, регионални партньорства, мрежи и съвместни инициативи, като се гарантира координиран и междусекторен подход, който включва също публично-частни и доброволни секторни партньорства за насърчаване на иновациите и дългосрочната устойчивост в развитието на спортния туризъм.

22. Да проучат, когато е целесъобразно, в рамките на съответните си компетентности и налични финансови рамки, възможността за разпределяне на подходящи финансови ресурси в подкрепа на инициативи за устойчив спортен туризъм, включително изграждане на капацитет, решения за мобилност и развитие на инфраструктурата, цифрови иновации, научни изследвания и проекти за трансгранично сътрудничество, като същевременно се гарантира съгласуваност с приоритетите на Съюза и съществуващите инструменти за финансиране.
23. Да обмислят насърчаването на свързани със спорта туристически дейности, включително активна мобилност, за да се насърчи участието във физическа активност сред посетителите и местните общности, включително по-слабо представените или уязвимите групи и лица, при възможност чрез полезни взаимодействия със съответните инициативи на Съюза, като се отбележи, че най-големите ползи за здравето се постигат чрез участието на онези, които са най-малко физически активни.
24. Да насърчават диверсифицирания спортен туризъм като инструмент за устойчиво развитие и брандиране на дестинациите, включително в по-слабо посещаваните и периферните региони, като същевременно насърчават устойчиви транспортни решения, свързаност и достъпност и стимулират полезните взаимодействия с други алтернативни и специални форми на туризъм, за да се намали сезонността, да се облекчи териториалният натиск и да се спомогне за предотвратяване на влошаването на околната среда и справяне със социалните предизвикателства.
25. Да насърчават екологично отговорни практики при организирането и осъществяването на дейности на спортния туризъм, като се дава приоритет на участието на местните общности и се вземат предвид устойчивостта спрямо изменението на климата и дългосрочните въздействия върху околната среда, и да насърчават развитието и поддръжката на устойчива инфраструктура и услуги, като същевременно се зачита допустимото натоварване на околната среда и се управляват потоците от посетители, особено на дълги разстояния, за да се избегне пренаселеност.
26. Да насърчават инициативи за повишаване на осведомеността на посетителите и организаторите, както и обучение по въпроси, свързани с опазването на околната среда, за специалистите в областта на спортния туризъм.

27. Да обмислят насърчаването на изследванията и развитието на знания чрез събиране и обмен на данни относно показателите за екологична, социална и икономическа устойчивост на спортния туризъм, включително пазарните тенденции, като част от по-широки рамки за мониторинг на устойчивостта на туризма, като се използват при възможност съществуващите съпоставими и хармонизирани показатели; това следва да допринесе за основано на факти вземане на решения и да подпомогне мониторинга на публичните политики с течение на времето.
28. Когато е уместно и в съответствие с приложимите правила за защита на данните и етичните стандарти, да проучват използването на цифрови инструменти, включително приложения, платформи, виртуална или добавена реалност и ИИ, в подкрепа на основаното на данни и устойчиво управление на дейностите и дестинациите на спортния туризъм, включително за мониторинг на потока от посетители и оценка на въздействието, като същевременно се вземат предвид екологичните разходи, свързани с тези решения, по-специално по отношение на потреблението на енергия и вода.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В РАМКИТЕ НА НЕЙНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ:

29. Да подкрепя обмена на информация, добри практики и знания между държавите членки и съответните заинтересовани страни относно развитието на устойчив спортен туризъм, включително чрез структурирани платформи и съществуващи инициативи, и да насърчава разбирането на прилагането на правилата за държавната помощ.
30. Да предостави насоки относно съответните програми на Съюза за финансиране като „Еразъм+“, но не само, в подкрепа на инициативи за устойчив, социално приобщаващ и иновативен спортен туризъм, включително такива, които насърчават трансграничното сътрудничество.
31. Да насърчава по целесъобразност научните изследвания и събирането на данни, свързани със спортния туризъм, включително разработването и използването на хармонизирани методики и статистически данни, като например сателитните сметки за туризма, сателитни сметки за спорта, европейското пространство на данни за туризма (ETDS) и информационното табло на ЕС за туризма, без да се създават паралелни или фрагментирани статистически системи.
32. Да проучи ролята на спортния туризъм в контекста на стратегията на ЕС за устойчив туризъм.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПО ЛИНИЯ НА СПОРТНИЯ ТУРИЗЪМ, КАТО СЕ ИМАТ ПРЕДВИД ТЕХНИТЕ ОТГОВОРНОСТИ И АВТОНОМНОСТТА НА СПОРТА:

33. Да обмислят възможността за участие в дългосрочни и структурирани партньорства и сътрудничество, включително трансгранични и публично-частни партньорства, за разработване на устойчиви услуги и проекти в областта на спортния туризъм и да допринасят за съответните инициативи на Съюза за насърчаване на участието, устойчивостта и иновациите в спорта.
34. Да насърчават доброволчеството, ангажираността на общностите и социалното приобщаване във и чрез дейности и прояви в областта на спортния туризъм.
35. Да насърчават екологично отговорни и социално приобщаващи практики при планирането и организирането на дейности и прояви в областта на спортния туризъм, включително разработването и изпълнението на план за устойчива мобилност, обхващащ транспортните договорености.
36. Да интегрират устойчивостта, включително възможностите за устойчив транспорт, достъпността и социалната отговорност, в маркетинга на спортния туризъм, включително чрез цифрови инструменти и насърчаването на прояви извън сезона и регионални прояви, за да подкрепят балансираното териториално развитие, качествената заетост, опазването на културното наследство и дългосрочната устойчивост на дестинациите.
37. Да допринасят по целесъобразност за събирането на данни, научните изследвания и обмена на знания, за да подкрепят основаното на факти създаване на политики и непрекъснатото подобряване на устойчивите практики в областта на спортния туризъм.
38. Да насърчават спортните организации да се присъединят към Манифеста за зелен спорт в рамките на инициативата SHARE 2.0 и да работят заедно за по-екологично отговорен и устойчив спортен туризъм, включително чрез по-широко разпространение на добри практики.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕТО

Законодателна и политическа рамка на ЕС

- Заключение на Съвета от 9 декември 2024 г. относно утвърждаването на трайното наследство на големите спортни прояви (ОВ С, С/2024/7401, 9.12.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7401/oj>)
- Заключение на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработването на Програмата до 2030 г. за постигане на целите: ускоряване на адаптирането на целите за устойчиво развитие към местните условия (15939/23)
- Заключение на Съвета от 21 ноември 2023 г. относно социалния, екологичния и цифровия преход (15732/23)
- Заключение на Съвета от 1 декември 2022 г. относно Европейската програма за туризма до 2030 г. (15441/22)
- Заключение на Съвета от 29 ноември 2022 г. относно устойчивата и достъпна спортна инфраструктура, (ОВ С 494, 28.12.2022 г., стр. 1)
- Заключение на Съвета от 4 април 2022 г. относно „Спортът и физическата активност като обещаващи лостове за трансформиране на поведението в полза на устойчивото развитие“ (ОВ С 170, 25.4.2022 г., стр. 1)
- Заключение на Съвета от 3 март 2022 г. относно Специален доклад № 27/2021 на Европейската сметна палата „Подкрепа от ЕС за туризма – необходимост от нова стратегическа ориентация и по-добър подход на финансиране“ (6829/22)
- Резолюция на Съвета от 30 ноември 2021 г. относно основните характеристики на европейския спортен модел (ОВ С 501, 13.12.2021 г., стр. 1)
- Заключение на Съвета от 30 ноември 2021 г. относно физическата активност през целия живот (ОВ С 501I, 13.12.2021 г., стр. 1)

- Заключение на Съвета от 18 май 2021 г. относно иновациите в спорта (ОВ С 212, 4.6.2021 г., стр. 2)
- Заключение на Съвета от 27 май 2021 г. „Туризмът в Европа през следващото десетилетие: устойчив, стабилен, цифров, глобален и социален“ (8881/21)
- Резолюция на Европейския парламент от 25 март 2021 г. относно създаване на стратегия на ЕС за устойчив туризъм (ОВ С 494, 8.12.2021 г., стр. 106)
- Резолюция на Европейския парламент от 19 юни 2020 г. относно транспорта и туризма през 2020 година и след това (ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 55)
- Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 22 ноември 2019 г. относно културното измерение на устойчивото развитие (ОВ С 410, 6.12.2019 г., стр. 1)
- Заключение на Съвета от 27 май 2019 г. относно конкурентоспособността на туристическия сектор като двигател на устойчивия растеж, създаването на работни места и социалното сближаване в ЕС през следващото десетилетие (9707/19)
- Заключение на Съвета от 9 април 2019 г. „Към все по-устойчив Съюз до 2030 г.“ (8286/19)
- Заключение на Съвета от 20 юни 2017 г. „Устойчиво европейско бъдеще: отговорът на ЕС на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие“ (10370/17)
- Заключение на Съвета от 1 юни 2016 г. относно утвърждаване на почтеността, прозрачността и доброто управление при големи спортни прояви (9644/16)

- Резолюция на Европейския парламент от 29 октомври 2015 г. относно новите предизвикателства и стратегии за стимулиране на туризма в Европа (ОВ С 355, 20.10.2017 ., стр. 71)
 - Заключение на Съвета от 4 декември 2014 г. относно укрепването на туризма чрез стимулиране на европейското културно, природно и морско наследство (16535/14)
 - Заключение на Съвета от 13 октомври 2010 г. „Европа – водеща световна туристическа дестинация – нова политическа рамка за европейския туризъм“ (14944/10)
 - Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европа – водеща световна туристическа дестинация – нова политическа рамка за европейския туризъм“ (COM/2010/0352 final (30 юни 2010 г.)
-